

Aşağıdaki soruların, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai TEMELLİ

Muş Milletvekili

DEM Parti Grup Başkanvekili

6 Şubat depreminin birinci yıl dönümüne yaklaşırken, deprem sonrası karşılaştığımız gerçeklik, depremin yol açtığı sorunların tam anlamıyla giderilemediğini açıkça göstermektedir. Bir yıl geçmesine rağmen, depremzedeler ciddi bir barınma, çevre sağlığı ve ekolojik krizle karşı karşıya bırakılmaktadır.

Hatay'da 7. ayda enkazdan ölü bedenlerin çıktığı, Şanlıurfa'da 11. ayda ağır hasarlı binanın çöktüğü, çetin kış koşullarında çadırların, konteynırların su bastığı, alt yapı yetersizliklerinden ötürü çekilen elektrik hatlarının yangınlara ve ölüme sebebiyet verdiği, alınmayan önlemlerden ötürü afetin her geçen gün onarılmadan hayatları olumsuz etkilediği bir deprem gerçeği söz konusudur.

İnsanı hiçe sayan rantçı politikaların, binlerce canı enkaz altında bırakan şehircilik uygulamalarının, şeffaf olmayan, kirli bir siyasetin ürünü olan kurumların başarısızlıklarının ardından felakete dönüşen 6 Şubat depremi ne yazık ki meydana gelen belirsizlikleri korumaktadır. "Biz nerede hata yapıyoruz?" sorusunun sorulmadığı, alelacele kararlarla depremin etkilerinin merkezi bir politika ile gölgelenmeye çalışıldığı bu bir yılda, açıklığa kavuşturulmamış birçok durum söz konusudur.

Bu bağlamda;

- 1- Deprem gerçeğini görmezden gelen planlamalar, usulsüz imar ve yapı denetim izinleri dolayısıyla yıkılmış bina sayısı kaçtır?
- 2- Deprem illerinin hepsini kapsayacak şekilde yıkılan ve yıkılması kararlaştırılan bina sayısı kaçtır?
- 3- Tespit edilen az, orta ve yüksek hasarlı yapı sayısı kaçtır? Şu ana kadar hasar durumu değiştirilen bina sayısı kaçtır? Ağır hasarlı olarak tespit edilen yapıların yıkım süreçlerine dair güncel veri nedir?
- 4- Yıkımların kontrolsüz olduğu, yönetmeliklerde yer alan tedbirlerin alınmadığı, sulamanın yapılmadığı çokça kez basına yansımıştır. Yıkımla ilgili kimlere yetki verilmiştir? Bu yetkiden hareketle faaliyet yürütenler halk ve çevre sağlığını gözetmeden gerçekleştirdikleri yıkımlardan mesul tutulmuş mudur?

- 5- Yıkımların denetimi nasıl sağlanmaktadır?
- 6- “Moloz dökülmez” tabelasının altına, sulak alanlara, içme suyu sağlayan çaylara, milli parklara moloz döküldüğü sayısız örnek basına yansımıştır. Usulsüz ve kontrolsüz bir şekilde dökümlere dair bakanlığın tespitleri nelerdir? Hangi illerde ve ilçelerde ne tür durumlarla karşılaşmıştır?
- 7- Tespitlerden hareketle, sorumlulara dair uygulanan cezai yaptırımlar nelerdir?
- 8- Molozların sebebiyet verdiği çevre tahribatlarına ilişkin onarım çalışmaları yapılmakta mıdır?
- 9- Deprem illerindeki hava ölçümlerinin durdurulduğu bilinmektedir. Ölçümlerin durdurulma nedenleri nelerdir?
- 10- Güncel olarak hava ölçümleri yapılmakta mıdır? Ölçümlerin yapılma sıklıkları nelerdir?
- 11- Deprem illerindeki hava ölçüm sonuçları nelerdir? Asbest dahil olmak üzere havada bulunan ince partiküllerin oranları nelerdir? Açığa çıkan sonuçlar Dünya Sağlık Örgütü standartlarının belirlediği aralıklarda mıdır?
- 12- Sağlıktan gıdaya geniş bir spektrumda olumsuz etkileri bulunan asbeste dair alınan önlemler nelerdir?
- 13- Deprem yaşanan illerde içilebilir nitelikteki sular yeterli midir? Depremzedelerin sağlıklı içme suyuna erişimi ve bölgedeki su varlıklarının korunması için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır? Su ile ilgili denetleme çalışmaları yapılmakta mıdır?
- 14- Geçici barınma alanlarının insani gereksinimleri karşılamadaki yetersizlikleri nelerdir?
- 15- Kış aylarında sıkça karşılaşılan sel, taşkın, yangın vb. problemleri depremzedelerin zorlu yaşamlarını olumsuz etkilemiştir. Geçici barınma merkezleri oluşturulurken iklim, sosyo-ekonomik, ve kültürel koşullar neden dikkate alınmamıştır?
- 16- TMMOB gibi meslek örgütleri ve STK’lar yeniden yapılaşmanın seçildiği bölgelerin mera alanları, tarım alanları, sulak alanlar ve ormanlık alan olduğuna dair tespitlerde bulunmuştur. Bu tür alanlar toprak yapısı itibariyle ciddi riskler teşkil ettiği halde neden bu bölgelerde yapılaşmaya gidilmektedir?
- 17- Deprem 18. gününde yayınlanan ve yeniden yapılaşma ihalelerinin aktarımını yapan Afet Bölgesi Tasarım Alanları Rehberi oluşturulmadan önce uzman görüşleri alınmış mıdır?
- 18- Bu ihaleler kimlere verilmiştir? İhale prosedürleri ne şekilde işletilmiştir? İhaleyi alan şirketlerin çalışmalarına dair güncel veriler nelerdir?
- 19- Şuana kadar il il, ilçe ilçe, yapımı tamamlanmış konut sayısı kaçtır? Yapımı tamamlanan konutların kaç tanesinin devir teslimleri yapılmıştır?
- 20- Yapılması planlanan toplam konut sayısı kaçtır?
- 21- Ev sahibi olmayıp, kiracı iken yaşam alanını kaybeden insanlara dönük ne tür çalışmalar yapılmıştır?
- 22- Kiracıların konut ve barınma sorunlarının çözülmediğine dair birçok değerlendirme ve beyan basına yansımıştır. Kiracı depremzedelerin barınma ve konut ihtiyaçları neden karşılanmamaktadır?
- 23- Önceki dönem Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı olan Murat Kurum’un can kaybına dair ifade ettiği 130 bin can kaybı ifadesi doğru mudur?
- 24- Bakanlığınız, deprem bölgelerinde altyapı çalışmaları konusunda ne gibi adımlar atmaktadır? Bu çalışmaların ilerleme durumuna dair güncel bilgiler nelerdir?
- 25- Deprem sonrası ortaya çıkan çevresel sorunlarla ilgili olarak bakanlığınızın yürüttüğü projeler nelerdir ve bu projelerin etkileri nasıl değerlendirilmektedir?

- 26-6 Şubat depremlerinde yıkılan binaların depreme dayanıklı olmaması noktasında sorumluluğu bulunan kaç kişi tespit edilmiştir? Tespitlerin il ve ilçe bazındaki sayısal verileri ne şekildedir?
- 27- Halihazırda kaç kişi hakkında kaç dava açılmıştır? Davalar hangi aşamadadır?
- 28- Yıkılan binaların yapı iznini veren, ruhsat veren kişiler tespit edilmiş midir? Yapı izni, ruhsat veren, inşaatlarda gerekli denetimleri yapmayan kaç kişi hakkında soruşturma ve dava açılmıştır?
- 29- Depremlerde binaların depreme dayanıklı olmaması noktasında sorumluluğu bulunan kaç kişi tutuklanmış, kaç kişi tahliye edilmiştir? Tahliye gerekçeleri neler olmuştur?
- 30- Depremlerde binaların depreme dayanıklı olmaması noktasında sorumluluğu bulunanların hepsi tespit edilebilmiş midir? Hakkında arama ve yakalama kararı bulunan kaç kişi vardır?
- 31- Dosyaların kaçında bilirkişi raporları tamamlanmıştır? Bilirkişi raporları ne yöndedir?
- 32- Sorumluları 'tali kusurlu' olarak gören kaç bilirkişi raporu vardır? Bu raporların yenilenmesi gündemde midir?
- 33- Yıkılan binaların müteahhitleri oldukları bilinen kişiler hakkında henüz yargılama aşamasına geçilmeme gerekçesi nedir?
- 34- Binlerce insanın ölümünde sorumluluğu bulunanların tahliyesi, olası doğal afetlerde yeni kayıpların yaşanması riskini barındırmıyor mu? Cezasızlık politikası inşaat sektörünün bundan sonra da önlem almaması için meşruiyet oluşturmayacak mıdır?